

SVE JE IPAK U NOVCU Dok se traži proglašenje grofove smrti dvorac u Vinici propada, iako postoji 'prijedlog prezentacije'

Posljednji su dani za spas dvorca Bombellesovih

JOŠ PAMTE GROFA JOSIPA Moj je otac točio njegovo vino u gostionici u Zagrebu, a majka mu je često spravljala palačinke kad bi došao sa sinom, ispričao nam je dr. Stjepan Mutak

Izak Vrtarić / VLM
 izak.vrtaric@vecernji.net

- Do 1961. godine radio sam na širem području Vinice, ali sam i nakon toga obilazio prijatelje i redovno išao u arboretum Opeka. Nije se u ono doba moglo čuti nešto o grofu Bombellesu i njegovoj sudbini, vjerojatno nije bilo dobro za zdravlje o tome govoriti! U dvorcu je tada bila škola, na hodnicima je bilo puno slika i djeca su bila naučena da sve to poštuju i čuvaju. Kad je škola "otišla" na novu lokaciju nekadašnji je dvorac, s uređenim sobama i hodnicima, parketima i slikama, te ostalim inventarom, postao ruševina o kojoj nitko ne brine. Kad smo prije nekoliko godina tamo vodili delegaciju iz Slovenije bilo me je stid kako ta, nekad lijepa građevina, izgleda - javio se Večernjem listu dr. med. D.K. (podaci poznati redakciji) s reakcijom nakon objave reportaže o ostavštini posljednjeg vladara Vinice, grofa Josipa Bombellesa. Podsjetimo, grofov nećak, također nizozemski grof, ovih dana traži da se proglašava smrt grofa Josipa, kako bi mogao tražiti zavjetnu kapelu obitelji u Zelendvoru. Odmah nakon D.K., javio se još jedan doktor, dr. sc. Stjepan Mutak iz Zagreba, čiji je otac držao gostionicu Adamić u Amruševoj pa potom Ružicu u Preradovićevoj ulici.

Staklene stijenke

- U gostionici moga oca točilo se viničko vino grofa Bombellesa. Grof je ta vina držao u bačvama koje su jednim dijelom imale

staklene stijenke, što su, naravno, oslobođitelji 1945. godine uništili. Grof je često dolazio u očevu gostionicu na gablec ili samo na palačinke, koje mu je pekla moja majka Ružica. Povremeno je dolazio i sa svojim maloljetnim sinom i moj se otac jednom prilikom susreo s njim devedesetih. Grofov sin (Joseph, op.a.) sjećao se dolazaka u gostionicu - kaže dr. Mutak te i on spominje zapuštenost dvorca zbog nebrige i nedostatka pravog vlasnika, ali i novca za obnovu. U kakvom je stanju dvorac danas, kao kulturno dobro, i koji su planovi, objasnio nam je stoga Željko Trstenjak, pročelnik Konzervatorskog odjela u Varaždinu.

Traži se namjena dvorca

- Bilo je više pokušaja za Jugoslavije da se nakon požara u kojem je stradalo istočno krilo dvorca ponovo dovede u dobro stanje. No posljednji pokušaj 1987. godine nije uspio i sve je jače počeo propadati, što je u biti počelo još izlaskom internata Vrtlarske škole iz dvorca. Od 1990-ih poduzimalo se najnužnije, poput "krpanja" krova i čišćenja od raslinja. No nije bilo stalnog čuvara, vandali su provalili u zaštićeni dio i razbili pohranjene dijelove interijera, kao i sve ostale dijelove dvorca, pokradene su sekundarne sirovine, planuo je još jedan požar... - kaže Trstenjak.

Izraditi repliku Opeke, sa stručnog stanovišta, nije problem, kažu

Nova je inicijativa da se što učini pokrenuta 2010. godine. Hrvatski restauratorski zavod obavio je istraživanja, dopunjena je snimka arhitektonskog stanja i još treba istražiti koji se sve elementi dvorca mogu upotrebiti.

- Bogata kamena plastika, sve što je klesano, upotrebljivo je. Pohranjeni su i ukrašeni drveni stropovi. Očuvano je jugozapadno i sjeverno krilo dvorca - ispričao nam je Trstenjak te pokazao "prijedlog prezentacije", 3D model nastao na temelju cijelog istraživanja. - Postoje fotografije, stari snimci, i s očuvanim elementima moguće je napraviti repliku dvorca. Sa stručnog gledišta uopće nije problem obnoviti ga da izgleda kao poslije zadnje obnove 1912. godine. Ovaj 3D model je kako ga konzervatori i resturatori vide - kaže Trstenjak. No, naravno, problem je novac, između 10 i 20 milijuna eura, ovisno o namjeni dvorca, koja još nije određena i donekle bi promijenila zamisli konzervatora i restauratora. Prije no što se odredi namjena ne može se ni aplicirati na fondove EU. Država za takav zahvat nema novca, a ni želje, naročito zbog blizine Trakošćana, koji je zauzeo "rezidencijalni" položaj u okolici Zagreba. Država može raspisati natječaj za koncesiju, a interes je pokazala i Županija, kojoj bi država mogla dati dvorac na raspolaganje. Kako god bilo, mjerodavni trebaju definitivno izabrati smjer prije nego protekne još desetak godina i dvorac potpuno propadne.

1. Konzervatori i restauratori ovako zamišljaju obnovljeni dvorac 2. Za uređenje unutrašnjosti čak su sačuvani elementi ukrašenog drvenog stropa 3. Ako ga misle obnoviti ne smiju još dugo čekati, jer postaje razvalina 4. Pročelnik Konzervatorskog odjela u Varaždinu Željko Trstenjak: Sve što je klesano upotrebljivo je

MARINO JURINEC I VIERAN ŽIGANEC ROGIĆA / PIRELLI